

Міністерство культури України
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ТЕАТРУ, КІНО І
ТЕЛЕБАЧЕННЯ ІМЕНІ І. К. КАРПЕНКА-КАРОГО

ЗАТВЕРДЖЕНО
засіданням приймальної комісії
КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого
протокол № 6 від «28» травня 2026 р.

Анна КОЧАРЯН

ПРОГРАМА ІСПИТУ З МЕТОДОЛОГІЇ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

**для вступників, які мають право на спеціальні умови участі
у конкурсному відборі**

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий / освітньо-творчий)

Вступ на основі НРК 7 (освітнього ступеня магістра та освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста)

Київ – 2026

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.....	3
ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ.....	3
ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ФАХОВОГО ІСПИТУ.....	4
КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ.....	99
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	100

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Іспит замість ЄВВ – форма оцінювання в Університеті, що передбачає оцінювання підготовленості вступників, які користуються спеціальними умовами участі в конкурсному відборі на навчання для здобуття вищої освіти, з певного предметного тесту (Методологія наукових досліджень) для здобуття третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти у передбачених Правилами прийому на навчання для здобуття вищої освіти у 2026 році в Київському національному університеті театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого.

Фаховий іспит замість ЄВВ проводиться з метою перевірки рівня знань та умінь вступника, необхідних для здобуття вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем, здатності майбутнього аспіранта застосовувати аналітичні та методологічні інструменти для проведення самостійних наукових розвідок.

Об'єктом оцінювання є рівень теоретичної та практичної підготовленості вступника до здобуття ступеня доктора філософії (PhD):

- розуміння сутності наукового пізнання, функцій науки та ролі досліджень у розвитку суспільства;
- здатність осмислення принципів, рівнів та підходів до наукового дослідження;
- здатність визначати мету, завдання, об'єкт, предмет, гіпотезу, а також володіння методами збору й аналізу наукової інформації;
- навички роботи з науковою літературою, академічна доброчесність, оформлення результатів дослідження, етика вченого та захист інтелектуальної власності.

ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

Іспит проводиться в очному форматі (використання дистанційного формату може допускатися за рішенням Приймальної комісії для вступників, які перебувають на тимчасово окупованій території, та/або військовослужбовців) відповідно до Правил прийому до Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого в 2026 році.

Екзаменаційний білет містить три запитання з методології наукових досліджень, при відповіді на які вступник повинен надати усну розгорнуту, логічно структуровану та аргументовану відповідь, продемонструвавши знання щодо місця науки (наукових досліджень) у сучасному світі, загальні уявлення про методологію наукових досліджень, логіку та етапи досліджень, особливості організації наукової діяльності.

Особи, які без поважних причин не з'явилися на фаховий іспит у визначений за розкладом час, до участі у конкурсному відборі на зарахування не допускаються.

Зміст іспиту замість ЄВВ ґрунтується на програмі предметного тесту з методології наукових досліджень єдиного вступного випробування для вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії / доктора мистецтва на основі НРК7 (затверджена наказом Міністерства освіти і науки України від 28 травня 2025 року № 782).

Програма іспиту з методології наукових досліджень складається із чотирьох розділів: наука та наукові дослідження в сучасному світі, загальне уявлення про методологію наукового дослідження, система організації наукової діяльності, представлення наукових досліджень.

ДЕТАЛІЗОВАНА СТРУКТУРА ІСПИТУ

1. РОЗДІЛ 1. НАУКА ТА НАУКОВІ ДОСЛІДЖЕННЯ В СУЧАСНОМУ СВІТІ

1.1. Феномен науки

1.1.1. Наука як складова культури (соціокультурний феномен).

1.1.1.1. Відмінності науки від інших складових культури. Наука та філософія, наука та релігія, наука та мистецтво.

1.1.1.2. Наука як основний засіб отримання нового об'єктивного знання.

1.1.1.3. Наука як система знань (теорії, закони, поняття, наукові методи). Наука як дослідницька (пізнавальна) діяльність. Види наукової діяльності.

1.1.2. Характерні ознаки та функції науки.

1.1.2.1. Критерії науковості, які відрізняють науку від інших форм знання: об'єктивність та предметність, системність, можливість перевірки, раціональність, доказовість, обґрунтованість і достовірність результатів, орієнтація на передбачення, наявність понятійно-категоріального апарату та власної методології.

1.1.2.2. Основні функції науки: пізнавальна, евристична, практична (виробнича), світоглядна, соціальна, культурно-виховна, освітня.

1.1.2.3. Сучасні підходи до класифікації наук: за цілями дослідження (фундаментальні, прикладні, розробки), за предметом (природничі, технічні, суспільні, гуманітарні).

1.1.3. Наука, ненаука і псевдонаука, проблема демаркації.

1.1.3.1. Наука, ненаука, псевдонаука, протонаука. Наука та доказовість, несуперечливість емпірично встановленим фактам, відтворюваність результатів. Науковий скептицизм.

1.1.4. Структурні елементи науки, їхні характеристики.

1.1.4.1. Поняття об'єкта і суб'єкта науки, їхній взаємозв'язок та взаємозалежність.

1.1.4.2. Науковий факт, поняття, термін, категорія, ідея, проблема, гіпотеза, концепція, теорія, закон, закономірність, науковий принцип.

1.2. Організація наукової діяльності в Україні.

1.2.1. Закони України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту».

1.2.1.1. Основні питання наукової діяльності, що регулюються законами України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про вищу освіту».

1.2.1.2. Третій рівень вищої освіти – кваліфікації, ступені, основні вимоги до компетентностей і результатів навчання.

1.3. Розуміння наукового дослідження.

1.3.1. Поняття «наукове дослідження».

1.3.1.1. Історичний, прагматичний, теоретичний, соціальний контекст поняття «наукове дослідження». Зв'язок поняття «наукове дослідження» з іншими поняттями: знання, інформація, розвідка, пошук, відкриття, винахід, прогрес тощо.

1.3.1.2. Значення та функції наукових досліджень у сучасному суспільстві. Наукове дослідження та інші види отримання інформації або розв'язання проблем: практичний і теоретичний досвід, інстинктивні дії, навчання, дії навмання тощо.

1.3.1.3. Фундаментальні та прикладні наукові дослідження як основні форми наукової діяльності.

1.3.2. Наукове дослідження як процес.

1.3.2.1. Визначення проблеми дослідження. Підготовка, виконання дослідження. Оприлюднення, обговорення й уточнення результатів як стадій (етапів) науково-

дослідного процесу.

1.3.3. Класифікації наукових досліджень.

1.3.3.1. Класифікація за сферою використання результатів (за цільовим призначенням). Класифікація за методами дослідження. Класифікація за джерелом фінансування. Класифікація за зв'язком з суспільним виробництвом. Класифікація за тривалістю дослідження. Класифікація за стадіями дослідження. Класифікація за кількістю науковців, які працюють над дослідженням (одиничне, групове). Класифікація за кількістю задіяних наукових галузей (одна, комплексне або big science).

1.4. Відкрита наука.

1.4.1. Поняття відкритої науки (UNESCO).

1.4.1.1. Визначення поняття «відкрита наука».

1.4.1.2. Наукова комунікація.

1.4.2. Складові відкритої науки.

1.4.2.1. Відкриті наукові знання.

1.4.2.2. Відкрита наукова інфраструктура.

1.4.2.3. Відкрита участь соціальних суб'єктів.

1.4.2.4. Відкритий діалог з іншими системами знань.

1.4.3. Цінності та принципи відкритої науки.

1.4.3.1. Цінності відкритої науки.

1.4.3.2. Принципи відкритої науки.

1.4.4. Переваги й ризики відкритої науки.

1.4.4.1. Переваги відкритої науки.

1.4.4.2. Ризики відкритої науки.

РОЗДІЛ 2. ЗАГАЛЬНЕ УЯВЛЕННЯ ПРО МЕТОДОЛОГІЮ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

2.1. Загальна характеристика методології.

2.1.1. Широке та вузьке розуміння методології. Поняття методології науки.

2.1.1.1. Методологія науки в широкому й вузькому значеннях. Головна мета методології науки. Методологічна основа наукового дослідження.

2.1.1.2. Методологія як загальна система і галузь теоретичних знань та уявлень. Методологія як система найбільш загальних принципів пізнання. Методологія як вчення про правила мислення. Методологія як вчення про науковий метод.

2.1.1.3. Описова, нормативна, критична, прогностична функції методології науки. Роль методології науки в забезпеченні об'єктивності та надійності наукових досліджень. Міждисциплінарність у сучасній методології.

2.1.1.4. Структура методології за змістом (принципи, парадигми, цінності, теорії, поняття, методи, прийоми).

2.1.2. Поняття методу і методики: спільне та відмінне.

2.1.2.1. Поняття методу. Визначення методу як способу досягнення певної мети, вирішення конкретного завдання.

2.1.2.2. Класифікація методів за типом знання, рівнем пізнання, методологією дослідження, способом організації наукового дослідження.

2.1.2.3. Характеристика методів (емпіричні, теоретичні, загальнонаукові, конкретно-наукові).

2.1.2.4. Ознаки наукового методу: об'єктивність, надійність, валідність, детермінованість, результативність, адекватність.

2.1.2.5. Поняття методики. Визначення методики як сукупності конкретних

прийомів і процедур застосування певного методу.

2.1.2.6. Структура методики: мета, завдання, об'єкт, предмет, методи, інструменти, процедури, критерії оцінювання результатів. Вимоги до методики: адаптивність, відтворюваність результатів, ефективність.

2.1.2.7. Спільне та відмінне між методом і методикою.

2.1.3. Структура змістовної методології.

2.1.3.1. Філософська методологія як рівень методології науки.

2.1.3.2. Загальнонаукова методологія. Загальнонаукові підходи, загальнонаукові принципи, загальнонаукові поняття.

2.1.3.3. Конкретно-наукова методологія.

2.1.4. Основні методологічні принципи наукових досліджень.

2.1.4.1. Основні методологічні принципи наукових досліджень (об'єктивність, всебічність, сутнісний аналіз, єдність історичного і логічного, доказовість, альтернативність, системність).

2.1.5. Характеристика деяких методологічних підходів.

2.1.5.1. Системний підхід як загальнонауковий підхід (сутність, основні вимоги до використання). Поняття системи і структури. Системний аналіз.

2.1.5.2. Характеристика аксіологічного підходу в контексті цінностей наукового знання, наукової діяльності, цінностей вченого.

2.2. Наукове пізнання як основа наукових досліджень.

2.2.1. Наукове пізнання та його ознаки. Наукове пізнання як відносно самостійна, цілеспрямована пізнавальна діяльність. Компоненти наукового пізнання: мета (цілі) пізнання; пізнавальна діяльність суб'єктів; об'єкти пізнання; предмет пізнання; методи та засоби пізнання; логічні форми та мовні засоби пізнання; результати пізнання.

2.2.2. Принципи наукового пізнання: принцип об'єктивності; принцип пояснення множини досліджуваних явищ за допомогою небагатьох загальних уявлень; принцип достатньої повноти обґрунтування; принцип системності; принцип єдності аналізу й синтезу; принцип єдності історичного й логічного; принцип сходження від абстрактного до конкретного.

2.2.3. Рівні наукового пізнання (теоретичний, емпіричний).

2.2.3.1. Емпіричний рівень як рівень наукового пізнання. Дослідницькі операції: спостереження за об'єктами; фіксація фактів; проведення експериментів; встановлення емпіричних співвідношень і зв'язків між окремими явищами.

2.2.3.2. Специфіка емпіричного знання. Пізнання об'єкта з боку зовнішніх зв'язків; обмеженість сфери застосування отриманого знання.

2.2.3.3. Поняття наукового факту. Факти дійсності і факти науки. Науковий факт як знання про подію або явище, достовірність яких доведена; знання, отримане під час спостережень й експериментів. Роль фактів у науковому пізнанні: створення емпіричної бази для висунення гіпотез і побудови теорій; вирішальне значення в підтвердженні гіпотез (теорій) або їх спростування.

2.2.3.4. Теоретичний рівень пізнання дійсності. Проблеми і наукові припущення (гіпотези), що базуються на фактах, а також засновані на них закони, принципи й теорії.

2.2.3.5. Специфіка теоретичного знання. Створення систем знань, теорій, у яких розкриваються загальні зв'язки, формулюються закони; переважає раціональний момент пізнання; відображаються явища й процеси з боку їхніх універсальних внутрішніх зв'язків і закономірностей; систематизуються досліджувані об'єкти.

2.2.3.6. Поняття наукової теорії. Теорія як найбільш розвинена форма наукового пізнання. Теорія як сукупність доведених і об'єднаних в єдину систему понять, категорій, законів, принципів, концепцій, що узагальнено відображають певну область

дійсності. Наукова теорія як сукупність понять і суджень стосовно деякої предметної сфери, об'єднаних у єдину систему знань за допомогою певних логічних принципів. Функції теорії (синтетична, пояснювальна, методологічна, прогностична, практична).

2.3. Методи наукових досліджень.

2.3.1. Метод як обґрунтована та ефективна система дій для досягнення певних цілей.

2.3.1.1. Метод як засіб отримання наукового знання, як засіб організації пізнавальних процедур, як система пізнавальних прийомів.

2.3.2. Функції методу. Питання залежності результатів дослідження від методу.

2.3.2.1. Основні функції методу (пізнавальна, експериментально-дослідницька, аналітична, інструментальна).

2.3.2.2. Об'єктивність і суб'єктивність у виборі методів дослідження. Поняття «методологічного негативізму», «методологічного анархізму» та «методологічної ейфорії». Залежність результатів дослідження від обраних методів.

2.3.3. Характеристика емпіричних методів наукового пізнання.

2.3.3.1. Спостереження як метод наукового дослідження. Основні вимоги до спостереження, його переваги й недоліки.

2.3.3.2. Метод порівняння. Умови (вимоги до порівняння) і завдання порівняння. Види порівнянь.

2.3.3.3. Метод вимірювання. Вимірювання як визначення числового значення. Основні елементи вимірювання. Поняття похибки вимірювань.

2.3.3.4. Експеримент як метод наукового дослідження. Етапи експерименту.

2.3.4. Характеристика теоретичних методів наукового пізнання.

2.3.4.1. Аксиоматичний метод.

2.3.4.2. Гіпотетико-дедуктивний метод. Гіпотеза й дедукція, виведення висновків.

2.3.4.3. Абстрагування й конкретизація. Метод сходження від абстрактного до конкретного. Основні етапи застосування.

2.3.4.4. Історичний та логічний методи, специфіка застосування.

РОЗДІЛ 3. СИСТЕМА ОРГАНІЗАЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

3.1. Елементи наукового дослідження.

3.1.1. Поняття актуальності наукового дослідження (потреба у вирішенні конкретної наукової та/або прикладної проблеми).

3.1.2. Етапи визначення теми наукового дослідження: огляд літератури, можливості та ресурси дослідника, теоретичне та практичне значення очікуваних результатів.

3.1.3. Визначення мети, завдань, об'єкта та предмета дослідження, розуміння відмінності між цими поняттями.

3.1.4. Поняття наукової новизни: відкриття, уточнення та доповнення наявних знань, удосконалення наявних моделей чи технологій тощо.

3.2. Пошук та опрацювання наукової інформації.

3.2.1. Інформація: сутність, властивості.

3.2.1.1. Поняття інформації та її роль у науковому дослідженні. Основні властивості наукової інформації: адекватність, релевантність, правильність, точність, актуальність.

3.2.1.2. Основні функції наукової інформації: кумулятивна (накопичення знань), комунікативна (передача знань), культурологічна (збереження культурної спадщини), соціальної пам'яті (фіксація досвіду).

- 3.2.2. Класифікація джерел інформації.
  - 3.2.2.1. Первинні джерела інформації.
  - 3.2.2.2. Вторинні джерела інформації.
- 3.2.3. Науковий пошук інформації.
  - 3.2.3.1. Бібліотечні каталоги (традиційні та електронні).
  - 3.2.3.2. Інформаційно-пошукові системи, ресурси мережі Інтернет (електронні наукові видання, бази даних, репозиторії, архіви).
- 3.2.4. Штучний інтелект у наукових дослідженнях.
  - 3.2.4.1. Застосування штучного інтелекту (автоматизація пошуку та швидкої обробки великих обсягів інформації, автоматизація рутинних завдань).
  - 3.2.4.2. Проблеми використання штучного інтелекту (академічна доброчесність, порушення авторських прав, вигадкування даних, непрозорість методик).
- 3.3. Методологічна культура. Академічна доброчесність.
  - 3.3.1. Методологічна культура й етика наукової діяльності.
    - 3.3.1.1. Поняття методологічної культури. Ознаки методологічної культури: методологічність, методологічна рефлексія, методологічна грамотність, методологічна компетентність, культура роботи з інформацією.
    - 3.3.1.2. Основні принципи етики наукової діяльності: об'єктивність та неупередженість; відповідальність за результати досліджень; повага до інтелектуальної власності; уникання конфлікту інтересів.
    - 3.3.1.3. Академічна доброчесність. Принципи академічної доброчесності (чесність, довіра, справедливість, повага, відповідальність, прозорість).
    - 3.3.1.4. Види порушень академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фальсифікація, фабрикація, списування, обман, хабарництво). Відповідальність за порушення академічної доброчесності.

РОЗДІЛ 4. ПРЕДСТАВЛЕННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

- 4.1. Публікації як спосіб представлення наукових досліджень.
  - 4.1.1. Поняття наукової публікації.
    - 4.1.1.1. Наукова публікація як структурована презентація наукового дослідження, що містить пояснення сутності певної наукової проблеми, методи й результати її дослідження, науково обґрунтовані висновки.
    - 4.1.1.2. Функції наукових публікацій: оприлюднення результатів наукової роботи; встановлення пріоритету автора; свідчення про особистий внесок дослідника в розробку наукової проблеми; підтвердження достовірності основних результатів, новизни і наукового рівня дослідження; підтвердження факту апробації та впровадження результатів; фіксація завершення певного етапу дослідження або роботи в цілому; забезпечення наукової спільноти первинною науковою інформацією.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

100-бальна шкала (від 100 до 200 балів)			
Незадовільно	Задовільно	Добре	Відмінно
100-124 балів	125-149 балів	150-179 балів	180-200 балів
<p>Вступник демонструє відсутність базового обсягу знань з методології наукових досліджень, припускається грубих помилок у розкритті матеріалу. Невміння сформулювати власну думку, низький рівень комунікативних навичок. Відсутність аналітичного мислення, авторського бачення.</p>	<p>Вступник демонструє обмежений обсяг знань з методології наукових досліджень, висвітлює питання фрагментарно, без обґрунтування, недостатньо чітко формулює теоретичні положення. Посередній рівень самостійного та критичного мислення, невпевненість у відповідях, наявність помилок. Посередні комунікативні навички.</p>	<p>Вступник демонструє достатній обсяг знань з методології наукових досліджень, достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його висвітлює, розкриває зміст теоретичних питань, послуговується науковою термінологією. Проте виклад окремих питань недостатньо змістовний та аргументований, допущені окремі несуттєві неточності та незначні помилки.</p>	<p>Вступник демонструє ґрунтовні, системні та глибокі знання з методології наукових досліджень, в повному обсязі володіє відповідним матеріалом, вільно й аргументовано його висвітлює, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань; вільно послуговується науковою термінологією, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.</p>

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Академічна доброчесність : інформаційний бюлетень / підг. Є. Ніколаєв. Вип. 1-31. URL: <https://www.skeptic.in.ua/wp-content/uploads/Integrity-bulletin-all-issues.pdf>
2. Безугла Р. Методологічні проблеми сучасного мистецтвознавства: історичні передумови та соціокультурні реалії. Сучасне мистецтво : зб. наук. праць. 2021. Вип. 16. С. 127–137. <https://doi.org/10.31500/2309-8813.16.2020.219994>
3. Бод Р. Забуті науки. Історія гуманітарних наук / пер. з англ. Я. Довгополого. Київ : Видавництво Жупанського, 2016. 376 с.
4. Доманська Е. Історія та сучасна гуманітаристика: дослідження з теорії знання про минуле / Пер. з польськ. та англ. В. Склокіна; Наук. ред. В. Склокін, С. Троян. Київ : Ніка-Центр, 2012. 264 с. URL: http://resource.history.org.ua/cgi-bin/eiu/history.exe?C21COM=2&I21DBN=ELIB&P21DBN=ELIB&Image_file_name=book/0018067.pdf&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=0
5. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. [Видання офіційне]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
6. Капелюшний А. Практична стилістика української мови : навчальний посібник. Вид. 2-е, переробл. Львів : ПАЮ, 2007. 400 с.
7. Капелюшний А. О. Стилiстика й редагування : практичний словник-довiдник. Львів : ПАЮ, 2002. 576 с.
8. Квіт С. М. Основи герменевтики : Навч. посіб. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2003. 192 с.
9. Клековкін О. Історіографія театру: напрями. Школи. Методи. Постаті: навч. посіб. Київ, 2017.
10. Клековкін О. Ю. Мистецтво: Методологія дослідження: Метод. посібник / Інститут проблем сучасного мистецтва Національної академії мистецтв України. Київ : Фенікс, 2017. 144 с. URL: http://www.mari.kiev.ua/sites/default/files/inline-images/pdfs/Klekovkin-ART_Methodology-text.pdf
11. Клековкін О. Театр при столику. Методологія театрознавства: подорожній щоденник. К., 2013.
12. Клековкін О. Ю. Театрознавство: предметне поле: Навчальний посібник / КНУТКТ ім. І. К. Карпенка-Карого. Київ : Арт Економі, 2019. 128 с.
13. Клековкін О. Школа Ростислава Пилипчука // Науковий вісник КНУТКіТ імені І. К. Карпенка-Карого. Київ, 2016. Вип. 19.
14. Копиця М. Д. Епістологія в лабіринтах музичної історії : монографія. Київ : Автограф, 2008. 528 с.
15. Корнієнко Н. Нелінійне театро(мистецтво)знавство: постнекласичний ландшафт. Від Фауста до Протея : монографія. Київ : Альтерпрес, 2013. 264 с.
16. Корнієнко Н. Театр майбутнього – траєкторія кванту. Порядок, відкритий для випадковості (театрознавство інших вимірів) : монографія. Київ : Дух і Літера, 2025. 464 с.
17. Котляревський І. А. Загальні основи науково-дослідної роботи: навч. посібник для вищих музичних навчальних закладів. Київ, 2008. – 94 с.
18. Крушельницька О. В. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посібник. Київ : Кондор, 2003. 192 с.

19. Кудінов І. О. Основи наукового цитування. 64 с. URL: <https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/08/Kudinov-I.O.-Osnovi-naukovogo-czitivannya.pdf>
20. Кустовська О. В. Методологія системного підходу та наукових досліджень : Курс лекцій. Тернопіль : Економічна думка, 2005. 124 с. URL: http://library.tneu.edu.ua/files/EVD/kl_mspnd.pdf
21. Лисий В. Категорії і поняття, їхнє співвідношення // Вісник Львівського університету. Серія філософські науки. 2012. Випуск 15. С. 22–28. URL: http://fs-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/15_2012/5.pdf
22. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах : методичні рекомендації / автори-укладачі: О. Боженко, Ю. Корян, М. Федорець. Київ : УБА, 2016. 117 с.
23. Ніколаєва Л. М. Основи науково-дослідницької роботи : навч. посібник. Львів : Львівська національна музична Академія ім. М. Лисенка, 2003. 171 с.
24. Основи методології та організації наукових досліджень : навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів, ад'юнктів: рек. МОНУ/ за ред. А. Є. Конверського. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 352 с.
25. Правила укладання бібліографічного опису для Списку використаних джерел у дисертаціях з урахуванням нормативних положень ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. URL: http://www-library.univer.kharkov.ua/pages/bibliography/style/dstu_8302_2015.pdf
26. Проект Закону про академічну доброчесність / Верховна Рада України URL: <https://itd.rada.gov.ua/billinfo/Bills/Card/43481>
27. Про Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах : Лист МОН № 1/11-8681 від 15.08.2018 року. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/akredytatsiya/instruktsiya-list/1-11-8681-vid-15082018-rekomendatsii-shchodo-zapobigannya-akademichnomu-plagiatu.pdf>
28. Радченко А. І. Методичні рекомендації щодо нового стандарту «Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (ДСТУ 8302:2015). Київ : ВД «Академперіодика» НАН України. 2-ге вид., доповн. Київ : Академперіодика, 2017. 18 с.
29. Рюс Ж. Поступ сучасних ідей: Панорама новітньої науки / Пер. з фр. Київ : Основи, 1998. 669 с.
30. Шейко В. М., Кушнарєнко Н. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 5-е вид., стер. Київ : Знання, 2006. 307 с.
31. Шип С. В. Методологія музикознавства. Постановка проблеми та основні поняття // Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. 2020. Вип. 129. С. 9-25. DOI: <https://doi.org/10.31318/2522-4190.2020.129.219655>